

1. Biskupská synoda o synodalitě

Biskupská synoda je institucionální nástroj kolektivního rozhodování, který by založen při Petrově stolci v roce 1967 papežem sv. Pavlem VI., aby mu pomáhal rozlišovat další kroky života církve. Poslední Synody se věnovaly tématům jako mládež a víra, papež shrnul výsledky synody v apoštolské exhortaci *Christus vivit*, nebo křesťanskému pojetí manželství a rodiny s následnou apoštolskou exhortací *Amoris Laetitia*. Téma biskupské synody pro nadcházející dvouletí zní: Za církev synodální: společenství, spoluúčast, poslání. Synodalita v církvi vlastně není institucionální nástroj řízení církve, ale jde o soužití Božího lidu, představuje způsob, jak jsme schopni spolu vycházet tak, aby církev na úrovni konkrétních mezilidských vztahů byla místem každodenního růstu, zrání, svědectví a poslání. A tak tato synoda si neklade za úkol hned vyřešit palčivé otázky církve, měnit instituci církve, ale chce nalézt způsob, jak soustředit pozornost na živý základ církve, jak znovu najít a oživit žároviště života Božího lidu, odkud by bylo možné tuto instituci očistit od strusky a nánosů. Dokud se mezi lidmi neprobudí skutečný život z víry, je marné cokoli opravovat či zvnějšku přenastavovat. Romano Guardini vyslovil na začátku 20. století okřídlenou větu: „Církev se probouzí v duších lidí.“ Současná biskupská synoda míří stejným směrem.

2. Organizační struktura

Jistě si vzpomenete na epizodu, kterou prožil Ježíš se svými učedníky u Cesareje Filipovy. Poté co už spolu prožili řadu událostí, zázraků i pronásledování, se Ježíš obrací na učedníky s otázkou: „Za koho lidé pokládají Syna člověka?“ A učedníci odpovídají, co slyšeli mezi lidmi. Poté se jich Ježíš zeptal: A za koho mě pokládáte vy?“ A Petr odpověděl: „Ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha“ (Mt 16,13–16). Biskupská synoda chce dnes tuto otázku Ježíše, Božího Syna, přinést ke všem lidem: Za koho mě a moji církev pokládáte vy? Proto biskupská synoda nyní spouští všeobecnou konsultaci Božího lidu, jak se píše v přípravném dokumentu synody, v níž se chce církev ptát lidí na všech úrovních, co si dnes myslí o Kristu a církvi. Je připravena metodika – tematické kruhy, které mají takové dotazování usnadnit. Aby konsultace Božího lidu mohla proběhnout v celé univerzální církvi, je připravena následující organizační struktura: Generální sekretariát Biskupské synody, v jejímž čele stojí kardinál Mario Grech, má pro tuto synodu zvláštního zpravodaje kardinála Jean-Claude Hollericha, S.J. Na úrovni každé biskupské konference je jmenován koordinátor, který vytvoří národní synodální tým. Česká biskupská konference jmenovala P. Prokopa Brože se zatím šestičlenným týmem. Na úrovni každé diecéze je jmenován koordinátor za celou diecézi – opět si má vytvořit pracovní tým –, který má za úkol podporovat a vést celý synodální proces jako pomoc celému Božímu lidu. Za naši královéhradeckou diecézi je koordinátorem jmenován P. Prokop Brož s následujícím pracovním týmem: P. Vladislav Brokeš, Mgr. Ludmila Horáčková, JUDr. Ing. Jiří Špelda, Mgr. Veronika Matysková, P. Jan Uhlíř, Bc. Pavla Kratochvílová, Ing. Jitka Vitvarová, Ing. Taťána Blažková. Poslední úroveň práce – ta nejdůležitější – je úroveň farností. Z řad farníků – např. z pastorační rady farnosti – bude zvolen farní koordinátor pro synodální proces. Ten má nejprve a) pochopit, co je synodální proces v diecézi, poté b) to vysvětlit ve farnosti, c) s pomocí farní rady (a jejího předsedy) provést dotazování Božího lidu, d) zpracovat výsledné reakce a zapsat je, e) poslat to diecéznímu synodálnímu týmu.

3. Co nás čeká?

Základní dovedností, kterou biskupská synoda o synodalitě chce v Božím lidu rozvíjet, je komunikace, jak praví přípravný dokument: „Tato synoda předkládá následující základní otázku: Synodální církev při hlásání evangelia „putuje společně“. Jak se toto „společné putování“

aktuálně realizuje ve vaší místní církvi? K jakým krokům nás vybízí Duch Svatý, aby toto společně putování bylo intenzivnější?" Při hledání odpovědi je možné: a) Ptát se: Jaké zkušenosti z vaší místní církve se vám vybaví při této základní otázce? b) Zaměřit se na tyto zkušenosti podrobněji: Jaké radosti přinesly? Jaké těžkosti a překážky přivodily? Jaká zranění evokovaly? Jaké intuice vyvolaly? c) Zaměřit se na plody, o které se lze podělit: Kde v těchto zkušenostech zaznívá hlas Ducha Svatého? Co od nás žádá? Jaké prvky lze potvrdit, co lze postupně změnit? Jaké kroky udělat? V čem nacházíme konsensus? Jaké obzory se před naší místní církvi otevírají?

Abychom mohli konsultaci Božího lidu společně provést, nabízím následující představu spolupráce na úrovni farností. V rámci pastorační rady farnosti si každý člen a) vytipuje skupinu lidí, kterých se bude ptát. Půjde o lidi "kostelní i nekostelní". Záleží, jaké má kdo přirozené vztahy ve svém okruhu. Někomu naopak více sedne, když se bude moci obrátit na náhodné kolemjdoucí. Pro tuto skupinu b) vybere z deseti okruhů ty otázky, s nimiž se chce na lidi obracet. Až proběhne dotazování, c) sejde se pastorační rada farnosti, odpovědi probere, zapíše a d) pošle do diecézní synodální týmu. Tím by byla první fáze synodálního procesu na úrovni farnosti uzavřena.

4. Závěrem

Celý synodální proces je založen na dobré a přímé komunikaci. Proto diecézní synodální tým poté, co shromáždí kontakty na všechny farní koordinátory synodálního procesu, zajistí s nimi setkání tak, aby byl dostatečný prostor a čas vše si vysvětlit, dobře pochopit a cíl synodálního procesu naplnit. Napadají mě závěrem tři důležité předpoklady, které musíme zajistit: a) Naslouchání: je třeba naslouchat Bohu – v tiché adoraci, v modlitbě, a stejně pozorně naslouchat lidem. b) Duch Svatý: Hlavním protagonistou celého synodálního procesu je Duch Svatý. Lidskými silami můžeme vytvořit podmínky, nastavit systém, vytvořit příležitosti, ale bez Ducha Svatého se nehneme ani o milimetr. On nás učí novému synodálnímu stylu – nově se utvářejícímu soužití Božího lidu. c) Víra: Synodalita založená na víře není jen jeden z rysů života Božího lidu, ale patří k podstatě církve. Víra také umožňuje, abychom byli schopni projít konverzí, která je pro synodální proces nutností. Kéž je dnešní zahájení synodálního procesu v naší diecézi společným dílem všech – těch, kdo mohli přijet, i těch, kdo zůstali doma, kéž nás Duch Svatý vede cestou, po níž přichází Boží království do tohoto světa. Amen.

17.10. 2021, P. Prokop Brož